

Fremsat den {FREMSAT} af social- og integrationsministeren (Karen Hækkerup)

UDKAST

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social service

(Styrkelse af indsatsen over for familier med børn og unge, der har behov for særlig støtte)

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 904 af 18. august 2011, som ændret ved § 10 i lov nr. 434 af 8. maj 2006 og lov nr. 468 af 18. maj 2011, foretages følgende ændringer:

1. I § 13 indsættes efter stk. 3 som nye stykker:

»Stk. 4. Hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at det som led i behandlingen af en sag om særlig støtte til børn og unge efter kapitel 11 er nødvendigt at benytte rådgivning eller udredning fra den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation efter stk. 1 og 2, og det ikke har været muligt at indhente samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og barnet eller den unge, kan videregivelse af oplysninger om barnets, den unges eller familiens rent private forhold ske til den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation uden samtykke.

Stk. 5. Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation kan uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og barnet eller den unge behandle oplysninger om barnets, den unges eller familiens rent private forhold, som videregives fra en kommune i forbindelse med rådgivning og udredning efter stk. 1 og 2, hvis oplysningerne videregives som led i behandlingen af en sag om særlig støtte til børn og unge efter kapitel 11.«

Stk. 4-7 bliver herefter stk. 6-9.

2. I § 49 a, stk. 1, ændres »det kommunale sundhedsvæsen« til: »sygeplejersker, sundhedsplejersker, læger, tandlæger og tandplejere ansat i den kommunale sundhedstjeneste«.

3. I § 49 a, stk. 3, indsættes efter »private institutioner,«: » private klinikker«.

4. I § 50 indsættes efter stk. 8 som nyt stykke:

»Stk. 9. Kommunalbestyrelsen kan som led i den børnefaglige undersøgelse træffe afgørelse om at få adgang til forældremyndighedsindehaverens bolig og rum efter § 64, stk. 3.«

5. I § 54 a, 2. pkt., ændres »handleplanen« til: »fremtidsplanen«.

6. I § 59, nr. 2, ændres »handleplan« til: »fremtidsplan«.

7. *Overskriften før § 64* affattes således:

Fuldbyrdelse og adgang til hjemmet

8. I § 64 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at kommunen mod behørig legitimation og uden retskendelse har adgang til forældremyndighedens indehavers bolig og rum, når

- 1) adgangen til hjemmet sker som led i den børnefaglige undersøgelse efter § 50 og må anses for nødvendig for at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på et barns eller en ungs sundhed eller udvikling, og
- 2) forældrene har modarbejdet, at en vurdering af barnets eller den ungs støttebehov kan gennemføres med andre mere lempelige foranstaltninger.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

9. I § 64, *stk. 3, 1. pkt.*, der bliver *stk. 4, 1. pkt.*, indsættes efter » *stk. 2*«: »og 3«.

10. I § 68, *stk. 11*, ændres »handleplan« til: »fremtidsplan«.

11. I § 68, *stk. 12, 2. pkt.*, ændres »handleplanen« til: »fremtidsplanen«.

12. I § 68, *stk. 13, 1. pkt.*, ændres »handleplan« til: »fremtidsplan« og i *2. pkt.* ændres »handleplanen« til: »fremtidsplanen«.

13. I § 68, *stk. 14, 2. pkt.*, ændres »handleplan« til: »fremtidsplan«.

14. I § 68 a, *stk. 4, nr. 2*, ændres »handleplan« til: »fremtidsplan«.

15. I § 68 b, *stk. 1, 1. pkt.*, ændres »handleplanen« til: »fremtidsplanen«.

16. I § 70, *stk. 1, 1. og 3. pkt.*, ændres »handleplanen« til: »fremtidsplanen«.

17. I § 70, *stk. 2, 1. pkt.*, ændres »handleplanen« til »fremtidsplanen« og i *3. pkt.* ændres »handleplan« til: »fremtidsplan«.

18. I § 70, *stk. 3, 1. pkt.*, ændres »handleplan« til: »fremtidsplan«.

19. I § 76, *stk. 4, nr. 3*, ændres »stk. 6« til: »stk. 7«.

20. I § 76 indsættes efter *stk. 5* som nyt stykke:

»Stk. 6. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde unge, der umiddelbart inden det fyldte 18. år er eller var anbragt uden for hjemmet, jf. § 52, *stk. 3, nr. 7*, på eget værelse, kollegium eller kollegielignende opholdssteder, jf. § 66, *nr. 4*, støtte i form af en kontaktperson frem til det fyldte 19. år. Støtten tilbydes unge, der ikke tilbydes støtte i form af opretholdelse af døgnophold efter *stk. 3, nr. 1*.«

Stk. 6-7 bliver herefter *stk. 7-8*.

21. I § 76, *stk. 6*, der bliver *stk. 7*, ændres »*stk. 2-5*« til: »*stk. 2-6*«.

22. *Overskriften før § 140* affattes således:

»Fremtidsplaner og handleplaner«

- 23.** I § 140, stk. 1, 1., 2. og 3. pkt., ændres »handleplan« til: »fremtidsplan«.
- 24.** I § 140, stk. 2, 1. pkt., ændres »handleplan« til: »fremtidsplan«, og i 2. pkt., ændres: »Handleplanen« til »Fremtidsplanen«.
- 25.** I § 140, stk. 3, 1. pkt., ændres »handleplan« til: »fremtidsplan«.
- 26.** I § 140, stk. 3, 2. og 3. pkt., ændres »Handleplanen« til »Fremtidsplanen«.
- 27.** I § 140, stk. 3, 4. pkt., ændres »handleplanen« til: »fremtidsplanen«.
- 28.** I § 140, stk. 4, 1. og 2. pkt., ændres »handleplan« til: »fremtidsplan«.
- 29.** I § 140, stk. 5, ændres »handleplanen« til: »fremtidsplanen«
- 30.** I § 140, stk. 6, 1. pkt., ændres »handleplan« til: »fremtidsplan«, og i 2. pkt., ændres »handleplanen« til: »fremtidsplanen«.
- 31.** I § 152 indsættes efter stk. 1 som stk. 2:
»Stk. 2. I forbindelse med eller i umiddelbar tilknytning til en mellemkommunal underretning efter stk. 1, skal fraflytningskommunen oversende relevant sagsmateriale samt en opsummering af relevante vurderinger, som fraflytningskommunen har foretaget i sagen.«
- 32.** I § 196, stk. 2, indsættes som 3. pkt. »Tilsvarende kan der efter aftale fastsættes regler i en bekendtgørelse om underretningspligt mellem sociale myndigheder i Danmark og Grønland.«

§ 2

- 1.** Loven træder i kraft den 1. juli 2012.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Lovforslagets indledning og baggrund
2. Lovforslagets indhold
 - 2.1 Videregivelse af oplysninger til og behandling af oplysninger af den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) uden samtykke
 - 2.2 Adgang til hjemmet
 - 2.3 Udvidelse af SSD-samarbejdet som led i den tidlige eller forebyggende indsats
 - 2.4 Efterværn
 - 2.5 Fremtidsplaner
 - 2.6 Mellemkommunale underretninger
 - 2.7 Underretningspligt til grønlandske kommuner
3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.
5. Administrative konsekvenser for borgerne
6. Miljømæssige konsekvenser
7. Forholdet til EU-retten
8. Hørte myndigheder og organisationer
9. Sammenfattende skema

1. Lovforslagets indledning og baggrund

Med Barnets Reform (lov nr. 628 af 11. juni 2010), der trådte i kraft 1. januar 2011, er der taget et væsentligt skridt mod at sikre en bedre indsats over for udsatte børn og unge. Reformen har bl.a. sat øget fokus på børns rettigheder.

Der blev indgået politisk aftale om Barnets Reform i forbindelse med satspuljeaftalen for 2010. Aftalen indeholdt en række forslag om bl.a. tryghed i opvæksten, børns og unges klagerettigheder, tidlig indsats og kvalitet i indsatsen. Målsætningen med reformen er at understøtte udsatte børns og unges muligheder for at trives og få et godt liv, herunder at udvikle og opretholde deres personlige og faglige kompetencer samt deres sundhed og forberedelse til et godt selvstændigt voksenliv. Endvidere understreges det med reformen, at indsatsen overfor den enkelte altid skal tilrettelægges med et klart formål, der tager afsæt i barnets eller den unges behov. Selv med en betydelig implementeringsindsats viser erfaringerne, at det kræver tid, før en så omfattende reform slår fuldt igennem i praksis.

Blandt andet de mange tragiske enkeltsager på området har synliggjort et behov for visse lovændringer i forhold adgang til hjemmet i lukkede familier, SSD-samarbejdet, efterværn, handleplaner og i forhold til den

mellemkommunale underretningspligt med henblik på en yderligere styrkelse af indsatsen over for familier med børn og unge, der har behov for særlig støtte.

De foreslåede elementer i lovforslaget er en delmængde af de initiativer, som er indeholdt i aftalen om "Handlekraftig indsats", som blev aftalt i forbindelse med satspuljeaftalen for 2012.

2. Lovforslagets indhold

2.1. Videregivelse af oplysninger til og behandling af oplysninger af den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) uden samtykke

2.1.1. Gældende ret

Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) blev oprettet med lov nr. 573 af 24. juni 2005 (Kommunalreformen).

Det følger af servicelovens § 13, stk. 1, at VISO bistår kommuner, regionale tilbud og borgere med gratis vejledende specialrådgivning i de mest specialiserede og komplicerede enkeltsager, hvor den fornødne ekspertise ikke kan forventes at være til stede i den enkelte kommune. Endvidere følger det af § 13, stk. 2, at VISO tilbyder kommuner og borgere gratis vejledende udredning i de få mest sjældent forekommende specielle og komplicerede enkeltsager, hvor den fornødne ekspertise ikke kan forventes at være til stede i den enkelte kommune eller regions tilbud.

I forbindelse med, at VISO yder rådgivning eller udredning, vil det ofte være nødvendigt for kommunen at videregive oplysninger til VISO om barnets, den unges eller familiens sociale problemer eller om andre rent private forhold. En videregivelse af sådanne oplysninger forudsætter som udgangspunkt enten, 1) at den registrerede forinden har givet sit udtrykkelige samtykke til videregivelsen, 2) at videregivelsen sker til varetagelse af private eller offentlige interesser, der klart overstiger hensynet til de interesser, der begrunder hemmeligholdelse, herunder hensynet til den, oplysningen angår, 3) at videregivelsen er nødvendig for udførelsen af en myndigheds virksomhed eller er påkrævet for en afgørelse, som myndigheden skal træffe, eller 4) at videregivelsen er nødvendig for udførelsen af en persons eller virksomheds opgaver for det offentlige. Dette følger af persondatalovens § 8, stk. 2.

Spørgsmålet om *videregivelse* af oplysninger af ovennævnte karakter inden for det sociale område, er dog reguleret i persondatalovens § 8, stk. 3. Det følger af denne bestemmelse, at forvaltningsmyndigheder, der udfører opgaver inden for det sociale område, kun må videregive oplysninger om blandt andet barnets, den unges eller familiens sociale problemer og andre rent private forhold, 1) hvis den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke til videregivelsen, 2) hvis videregivelsen sker til varetagelse af private eller offentlige interesser, der klart overstiger hensynet til de interesser, der begrunder hemmeligholdelse, herunder hensynet til den, oplysningen angår, eller 3) hvis videregivelsen er et nødvendigt led i sagens behandling eller nødvendig for, at en myndighed kan gennemføre tilsyns- eller kontrolopgaver.

I forhold til VISO's *behandling* af oplysninger, som kommunerne i enkeltsager videresender til VISO om barnets, den unges eller familiens strafbare forhold, væsentlige sociale problemer og/eller andre rent private forhold end dem, der er nævnt i persondatalovens § 7, stk. 1, er VISO's efterfølgende behandling af disse oplysninger omfattet af persondatalovens § 8, stk. 1. Det følger af denne bestemmelse, at den offentlige forvaltning alene må behandle de nævnte oplysninger, hvis det er nødvendigt for varetagelsen af myndighedens opgaver. Idet VISO's specialrådgivning efter servicelovens § 13, stk. 1, forudsætter relevant og nødvendig viden omkring barnets, den unges eller familiens private forhold, herunder evt. oplysninger om strafbare forhold eller væsentlige sociale problemer for, at VISO kan yde den nødvendige rådgivning til kommunerne i disse enkeltsager, anses VISO's adgang til at behandle oplysninger af ovennævnte karakter for at være omfattet af persondatalovens § 8, stk. 1.

De oplysninger, som kommunerne i praksis videregiver til VISO til brug for rådgivning og udredning fra VISO i enkeltsager, relaterer sig typisk ikke kun til barnets, den unges eller dennes families strafbare forhold, væsentlige sociale problemer m.v., idet oplysningerne også kan vedrøre persongruppens helbredsmæssige forhold eller andre forhold, som ikke er omfattet af persondatalovens § 8.

Det følger af persondatalovens § 7, stk. 2, at behandling af oplysninger om en persons racemæssige eller etniske baggrund, politiske, religiøse eller filosofiske overbevisning, fagforeningsmæssige tilhørsforhold og oplysninger om helbredsmæssige og seksuelle forhold forudsætter, 1) at den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke til en sådan behandling, 2) at behandlingen er nødvendig for at beskytte den registreredes eller en anden persons vitale interesser i tilfælde, hvor den pågældende ikke fysisk eller juridisk er i stand til at give sit samtykke, 3) at behandlingen vedrører oplysninger, som er blevet offentliggjort af den registrerede eller, 4) at behandlingen er nødvendig for, at et retskrav kan fastlægges, gøres gældendes eller forsvares.

Kommunens videregivelse af de oplysninger, som er omfattet af persondatalovens § 7 og VISO's efterfølgende behandling af disse oplysninger finder sted for, at VISO kan få det nødvendige oplysningsgrundlag med henblik på at yde specialrådgivning eller udredning til kommunen i enkeltsager på det sociale område efter servicelovens § 13. VISO's behandling af de nævnte oplysninger er således nødvendig for, ved hjælp af specialrådgivning, at kunne klarlægge overfor kommunen, hvordan og med hvilke midler myndigheden kan hjælpe et barn eller en ung, som vurderes at kunne have behov for særlig støtte efter den sociale lovgivning. VISO's specialrådgivning muliggør således, at barnet eller den unge får behandling, hjælp eller støtte fra kommunen, som det ud fra en konkret vurdering har krav på at få, efter den sociale lovgivning. VISO's rådgivning i enkeltsager kan f.eks. blive relevant, hvis barnet har været udsat for seksuelle overgreb og dermed har behov for hjælp og særlig støtte.

Det antages således i praksis, at VISO's adgang til at behandle oplysninger om f.eks. et barns, en ungs eller familiens sundhedsmæssige forhold, er hjemlet i persondatalovens § 7, stk. 2, nr. 4, idet VISO's behandling af disse oplysninger formodes at være nødvendig for at kunne fastlægge barnets eller den unges retskrav på hjælp og særlig støtte efter den sociale lovgivning.

Selvom persondataloven i visse tilfælde giver adgang til at videregive og behandle personfølsomme oplysninger af ovennævnte karakter, forudsættes det i praksis, at myndigheden forinden har forsøgt at indhente et samtykke, fra enten forældremyndighedsindehaveren, i de tilfælde hvor barnet er under 15 år, eller fra barnet selv, såfremt det er 15 år eller derover, til at videregive og behandle de nævnte oplysninger med henblik på at kunne afgøre, om eller hvilken form for støtte barnet eller den unge har behov for efter den sociale lovgivning.

2.1.2. Overvejelser bag forslaget

I visse sager har det i praksis vist sig, at forældremyndighedsindehaverne ikke i alle tilfælde har kunnet varetage barnets eller den unges interesser på betryggende vis, og at forældremyndighedsindehaverne af samme grund har været tilbageholdende med at afgive et samtykke til videregivelse og behandling af oplysninger hos henholdsvis kommunen og VISO. Dette medfører, at kommunen ikke har fået adgang til VISO's ekspertiser med hensyn til at støtte barnet eller den unge bedst muligt.

Selvom kommunerne som udgangspunkt formodes at have adgang til at videregive, og for VISOs vedkommende til at behandle, de efter persondataloven §§ 7 og 8 nævnte oplysninger i de mest specialiserede og komplicerede enkeltsager, har det dog vist sig, at kommunerne i praksis ofte er i tvivl om, hvorvidt de kan benytte VISO's rådgivning og udredning i sager, hvor barnets eller den unges forældremyndighedsindehaver ikke ønsker at afgive samtykke. Der kan derfor være sager, som VISO aldrig inddrages i, selvom det ville kunne have sikret, at kommunen traf afgørelser om særlig støtte på et bedre fagligt grundlag. Dette kan i praksis medføre, at barnet eller den unge ikke får den nødvendige relevante hjælp og støtte, som barnet eller den unge har behov for.

2.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at tydeliggøre de eksisterende muligheder for at VISO kan behandle og kommunerne kan oversende personfølsomme oplysninger omfattet af persondatalovens §§ 7 og 8 i sager om særlig støtte til børn og unge efter servicelovens kapitel 11.

Formålet er en mere klar og overskuelig retstilstand, således at det sikres, at børn og unge får den nødvendige hjælp og støtte som de har brug for, ved, at kommunerne kan få bistand fra VISO, også selvom forældrene eller den unge ikke ønsker at samtykke. Tydeliggørelsen foretages gennem en ændring af servicelovens § 13. Der henvises i øvrigt til de specielle bemærkninger til lovforslagets nr. 1.

2.2. Adgang til hjemmet

2.2.1. Gældende ret

Det følger af grundlovens § 72, at boligen er ukrænkelig, og at husundersøgelse mv., hvor ingen lov hjemler en særegen undtagelse, alene kan ske efter en retskendelse.

Der er i dag i serviceloven snævre, afgrænsede områder, hvor der er indført en sådan særlig lovhjemmel om adgang til forældremyndighedens indehavers bolig. Således følger det af servicelovens § 64, stk. 2, jf. stk. 1, at kommunen mod behørig legitimation og uden retskendelse har adgang til forældremyndighedens indehavers bolig, rum eller gemmer for at eftersøge og medtage et barn eller en ung med henblik på at fuldbyrde afgørelser efter servicelovens §§ 51 (undersøgelse uden for hjemmet uden samtykke), 57 b (ungepålæg), 58 (anbringelse uden for hjemmet uden samtykke) og 63 (lægelig undersøgelse og behandling uden samtykke), § 68, stk. 2 (hjemgivelsesperiode), og § 68 a (videreført anbringelse).

Efter servicelovens § 51 kan børn og unge-udvalget træffe afgørelse om at foretage en børnefaglig undersøgelse af barnet eller den unge uden for hjemmet under ophold på en institution eller indlæggelse på et sygehus uden samtykke fra forældrenes eller den unge over 15 år, *"når det må anses for nødvendigt for at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på et barns eller en ungs sundhed eller udvikling"*.

Det er fastsat i servicelovens § 58, at der kan ske anbringelse af et barn eller en ung uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren eller den unge over 15 år, såfremt der er *"åbenbar risiko for alvorlig skade på et barns eller en ungs sundhed eller udvikling"*.

Endelig følger det af servicelovens § 50, at kommunalbestyrelsen skal udarbejde en børnefaglig undersøgelse *"hvis det må antages, at et barn eller en ung trænger til særlig støtte"*. Undersøgelsen, der skal omfatte alle aspekter af barnets liv, jf. § 50, stk. 2, skal resultere i en begrundet stillingtagen til, om der er grundlag for at iværksætte foranstaltninger efter servicelovens § 52, stk. 3, og i bekræftende fald af hvilken art disse bør være. Der er ikke krav om samtykke fra forældrene eller den unge til udarbejdelsen af den børnefaglige undersøgelse. Der er derimod ikke hjemmel i serviceloven til, at kommunen som led i en børnefaglig undersøgelse efter § 50 kan få adgang til forældremyndighedsindehaverens bolig.

2.2.2. Overvejelser bag forslaget

Når kommunen skal udarbejde en børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50, skal alle aspekter af barnets eller den unges liv inddrages med henblik på at sikre, at den støtte, som iværksættes, bedst muligt opfylder barnets eller den unges behov for støtte.

Vigtige kilder til den information er fagpersoner, som f.eks. sundhedsplejersker, pædagoger, psykologer, skolelærere mv. Men det er helt afgørende, at også familien inddrages i vurderingen af støttebehovet. I langt de fleste sager ønsker forældrene at samarbejde om støtten til deres børn. Imidlertid er der nogle ganske få sager, hvor forældrene ikke ønsker at bidrage til, at sagen oplyses bedst muligt.

Der har de senere år været en række sager, hvor børnene er vokset op under stærkt bekymrende, herunder sundhedsfarlige forhold, men hvor forældrene kontinuerligt har aflyst planlagte møder eller ikke har åbnet

døren, hvis kommunen er kommet for at aflægge besøg i hjemmet. Det er kendetegnende for en række af disse sager, at det må formodes, at den blotte konstatering af forholdene i hjemmet ville have kunnet medvirke til, at der var iværksat relevant støtte til familien på et langt tidligere tidspunkt. I visse af sagerne havde en konstatering af forholdene i hjemmet formentlig ført til en akut anbringelse af barnet uden for hjemmet.

Men fordi det på grund af forældrenes modvilje ikke har været muligt for kommunen at påse forholdene i hjemmet, har det været svært for kommunen at vurdere risikoen for barnet, hvis de umiddelbare oplysninger i sagen ikke kan begrunde – eller det vil være for indgribende - at foretage en tvangsundersøgelse af barnet uden for hjemmet efter servicelovens § 51.

2.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at skabe lovhjemmel til, at kommunalbestyrelsen i særlige sager mod behørig legitimation og uden retskendelse får adgang til forældremyndighedens indehavers bolig og rum, hvor 1) adgangen til hjemmet sker som led i en børnefaglig undersøgelse efter § 50 og må anses for nødvendig for at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på et barns eller en ungs sundhed eller udvikling, og 2) forældrene har modarbejdet, at en vurdering af barnets eller den unges støttebehov kan gennemføres med andre mere lempelige foranstaltninger. Kommunalbestyrelsen kan om nødvendigt få politiets bistand ved udøvelsen af beføjelsen efter den foreslåede bestemmelse.

Desuden indføres en henvisning i § 50, stk. 4, om den børnefaglige undersøgelse til den nye mulighed for at få adgang til hjemmet.

2.3. Udvidelse af SSD-samarbejdet som led i den tidlige eller forebyggende indsats

2.3.1. Gældende ret

Det eksisterende SSD-samarbejde

Med Barnets Reform (lov nr. 628 af 11. juni 2010) blev i servicelovens § 49 a indført den såkaldte SSD-model, hvorefter fagpersoner fra en række nærmere afgrænsede områder har mulighed for indbyrdes at udveksle oplysninger om rent private forhold vedrørende et barns eller en ungs personlige eller familiemæssige omstændigheder, hvis udvekslingen må anses for nødvendig som led i det tidlige eller forebyggende samarbejde om udsatte børn og unge. Formålet er dels at afklare, om der bør være særlig opmærksomhed på et barn fra fagpersoner omkring barnet, dels at afklare behovet for en eventuel underretning til kommunens socialforvaltning. Det følger af bestemmelsen, at udveksling af oplysninger alene kan ske én gang ved et møde og i særlige tilfælde ved et opfølgende møde. Den omfattede kreds af fagpersoner, der efter bestemmelsen kan udveksle oplysninger, er fagpersoner fra skole, fritidsordning, det kommunale sundhedsvæsen, dagtilbud, fritidshjem og myndigheder, der løser opgaver inden for området for udsatte børn og unge.

I øvrigt henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.3. om tidlig indsats i L 178 (samlingen 2009-10) (Barnets Reform), hvor der foretages en gennemgang af gældende regler i forvaltningsloven, persondataloven og sundhedsloven af relevans for baggrunden for at indføre SSD-modellen.

2.3.2. Overvejelser bag forslaget

En grundlæggende præmis for at kvalificere kommunernes tidlige eller forebyggende indsats er, at det tværfaglige samarbejde mellem de relevante faggrupper fungerer optimalt.

Ofte sidder fagpersoner omkring et barn med fragmenteret viden, der – hvis den blev delt med andre relevante fagpersoner - ville kunne medvirke til, at disse fagpersoner ville være særligt opmærksomme på barnet, eller måske ville føre til en underretning til socialforvaltningen. Bl.a. af disse årsager blev den såkaldte SSD-model indført i § 49 a i serviceloven med lov nr. 628 af 11. juni 2010 (Barnets Reform).

Tandlæger har i den forbindelse gode betingelser for at opdage især fysiske tegn på, at barnet mistrives, er udsat for overgreb mv.

I øvrigt henvises til afsnit 3.3.1.2. om overvejelserne bag forslaget om tidlig indsats og afsnit 3.3.1.2. om den foreslåede ordning om udveksling af oplysninger i det forebyggende tværfaglige samarbejde i de almindelige bemærkninger til L 178 (samlingen 2009-10) (Barnets Reform).

2.3.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at lade visse ansatte i tandplejeordninger, der er omfattet af det vederlagsfri, kommunale tandplejetilbud hos praktiserende tandlæge efter eget valg (jf. bekendtgørelse nr. 727 af 15. juni 2007 om tandpleje), indgå i det såkaldte SSD-samarbejde.

Med forslaget får tandlægerne mulighed for at drøfte en bekymring for et konkret barn med andre fagpersoner omkring barnet bl.a. med henblik på at afklare, om der bør være særlig opmærksomhed på et barn fra fagpersoner omkring barnet eller for at afklare behovet for en eventuel underretning til kommunens socialforvaltning.

Samtidig foretages en præcisering i § 49 a, således at det bliver tydeligere, hvilke faggrupper fra sundhedsvæsenet der er omfattet af ordningen. Således er de omfattede faggrupper herefter ”*sygeplejersker, sundhedsplejersker, læger, tandlæger og tandplejere ansat i den kommunale sundhedstjeneste*”.

2.4. Efterværn

2.4.1. Gældende ret

Serviceovens kapitel 11 omhandler reglerne om særlig støtte til børn og unge op til det fyldte 18 år. Endvidere kan der i særlige tilfælde tildeles særlig støtte udover det 18. år op til det fyldte 23. år, ”*når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til den unges behov for støtte*”, jf. § 76, stk. 1.

Af § 76, stk. 1, følger det blandt andet, at der kan træffes afgørelse om, at en kontaktperson tildelt efter serviceovens § 52, stk. 3, nr. 6, kan opretholdes ud over det 18. år. Desuden kan kommunalbestyrelsen over for unge, der var anbragt uden for hjemmet umiddelbart inden det fyldte 18. år, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, træffe afgørelse om at opretholde et døgnophold, at udpege en fast kontaktperson, at etablere en udslusningsordning eller tildele andre former for støtte, der har til formål at bidrage til en god overgang til en selvstændig voksertilværelse, jf. § 76, stk. 3.

Endvidere har unge, der umiddelbart inden det fyldte 18. år er eller var anbragt uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, *ret* til støtte i form af en kontaktperson frem til det fyldte 23. år, derved at kommunalbestyrelsen skal tilbyde en ung omfattet af bestemmelsen en kontaktperson, såfremt den unge ikke tilbydes støtte i form af opretholdelse af et døgnophold efter § 76, stk. 3, nr. 1, jf. § 76, stk. 5.

2.4.2. Overvejelser bag forslaget

Unge, der har været anbragt uden for hjemmet, er ofte særligt udsatte senere i livet, fordi de ved anbringelsen ofte mister den tætte kontakt til familie og netværk. Af denne årsag er der bl.a. i serviceovens § 47 krav om, at kommunalbestyrelsen skal overveje, hvordan der kan ske systematisk inddragelse af familie og netværk, ligesom kommunalbestyrelsen efter § 68 b, stk. 4, skal hjælpe barnet eller den unge med at finde en person i familie eller netværk, som kan være støtteperson for barnet eller den unge under anbringelsen.

Unge, der hjemgives efter at have været anbragt på eget værelse, på kollegium eller kollegielignende opholdssteder, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, og § 66, nr. 4, kan være særligt udsatte, fordi de ofte ikke har adgang til samme daglige netværk som unge, der er anbragt på døgninstitutioner, på opholdssteder eller i plejefamilier.

2.4.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde unge, der umiddelbart inden det fyldte 18. år er eller var anbragt uden for hjemmet på eget værelse, kollegium eller kollegielignende opholdssteder støtte i form af en kontaktperson frem til det fyldte 19. år. Dette indebærer, at unge omfattet af målgruppen får en ret til en kontaktperson, såfremt den unge selv ønsker det. Retten omfatter ikke unge, der er anbragt i efterværn i form af opretholdelse af døgnophold efter § 76, stk. 3, nr. 1. Således må det formodes, at unge, der fortsætter i en anbringelse, derigennem modtager den fornødne støtte.

2.5. Fremtidsplaner

2.5.1. Gældende ret

Med Anbringelsesreformen (lov nr. 1442 af 22. december 2004), der trådte i kraft den 1. januar 2006, blev der bl.a. sat fokus på vigtigheden af en grundig udredning af barnets eller den unges problemer og af, at der er en handleplan for indsatsen.

Efter servicelovens § 140 skal kommunalbestyrelsen udarbejde en handleplan for støtten, inden der træffes afgørelse om foranstaltninger efter §§ 52 og 76. Handleplanen skal angive formålet med indsatsen, og hvilken indsats der er nødvendig for at opnå formålet. Handleplanen skal tage udgangspunkt i den børnefaglige undersøgelse, som skal udarbejdes efter serviceloven § 50, og skal i forhold til de problemer, der er afdækket i undersøgelsen, indeholde konkrete mål i forhold til barnets eller den unges trivsel og udvikling i overensstemmelse med det overordnede formål med yde støtte til børn og unge, der har særligt behov herfor, jf. § 46. Herudover skal handleplanen for unge, der er fyldt 16 år, opstille konkrete mål for den unges overgang til voksenlivet.

En handleplan skal endvidere angive indsatsens forventede varighed. I sager om anbringelse uden for hjemmet efter § 52, stk. 3, nr. 7, eller § 58, skal handleplanen tillige angive, hvilke former for støtte der skal iværksættes over for familien i forbindelse med, at barnet eller den unge opholder sig uden for hjemmet, og i tiden efter barnets eller den unges hjemgivelse.

Frem til 1. januar 2011 var der i serviceloven krav om, at handleplanerne tillige skulle indeholde delmål. Med Barnets Reform (lov nr. 628 af 11. juni 2011) blev dette krav imidlertid ophævet med henblik på afbureaukratisering.

2.5.2. Overvejelser bag forslaget

Handleplanerne efter § 140 er sammen med de børnefaglige undersøgelser efter § 50 blandt de vigtigste redskaber til at sikre en målrettet og virkningsfuld indsats over for barnet eller den unge.

Handleplanen skal sikre, at den støtte, som iværksættes, har en positiv effekt for barnets eller den unges problemer, der er afdækket i den børnefaglige undersøgelse.

Det er vigtigt, at målene i handleplanerne er konkrete og opnåelige og på sigt kan bidrage til, at det overordnede formål med støtten, som angivet i § 46, opnås, så det sikres, at barnet eller den unge profiterer bedst muligt af støtten også som voksen.

2.5.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at planer for særlig støtte til børn og unge efter servicelovens kapitel 11 fremover kaldes *fremtidsplaner* med henblik på at tydeliggøre, at planen også skal have fokus på barnets eller den unges langsigtede udvikling. Forslaget skal ses i sammenhæng med formålet med den særlige støtte til børn og unge, som er angivet i lovens § 46, stk. 1, hvoraf det fremgår, at barnet eller den unge på sigt skal opnå de samme muligheder for personlig udvikling, sundhed og et selvstændigt voksenliv som andre børn og unge.

2.6. Mellemkommunale underretninger

2.6.1. Gældende ret

Som udgangspunkt er det den kommune, hvor forældremyndighedsindehaveren bor, der er opholdskommunen for børn eller unge i familien. Dette indebærer bl.a., at det er denne kommune, der har forpligtelsen til at iværksætte særlig støtte efter servicelovens kapitel 11. Dette følger af i § 9 a, stk. 1, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Efter servicelovens § 152 gælder, at hvis en familie med et eller flere børn under 18 år eller vordende forældre flytter fra én kommune til en anden kommune, og fraflytningskommunen finder, at et eller flere børn eller de vordende forældre har behov for særlig støtte efter fødslen, skal fraflytningskommunen underrette tilflytningskommunen herom. Der er dog ikke krav i § 152 om oversendelse af vurderinger af støttebehovet eller andet relevant sagsmateriale fra fraflytningskommunen til tilflytningskommunen.

Bestemmelsen er en præcisering af, at den underretningspligt for fagpersoner, som gælder efter § 153, også gælder fagpersoner, der arbejder i kommuner, der får kendskab til udsatte familier med børn, der flytter. Bestemmelsen skal sikre, at tilflytningskommunen hurtigst muligt får et grundlag for at vurdere, hvorvidt barnet eller den unge og familien har behov for særlig støtte efter servicelovens kapitel 11.

Efter servicelovens § 155 gælder en pligt for den kommune, som modtager en underretning, til at sende en bekræftelse på modtagelsen af underretningen til den, der underretter, senest 6 hverdage efter underretningen er modtaget.

2.6.2. Overvejelser bag forslaget

I flere af de enkeltsager, som har været på området for udsatte børn og unge, ses, at familierne er flyttet oftere end andre familier. Som det fremgår oven for, betyder det, at en familie flytter som udgangspunkt, at opholdskommunen, dvs. den kommune, som er forpligtet til at iværksætte støtte over for familien, skifter. Dette indebærer, at tilflytningskommunen skal foretage en børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50, hvis det må antages, at et barn eller en ung har behov for særlig støtte. Ofte vil den mellemkommunale underretning, som fraflytningskommunen skal fremsende til tilflytningskommunen, kunne udgøre grundlag for at vurdere, hvorvidt der skal iværksættes en børnefaglig undersøgelse. Der har dog været flere sager, hvor kommuner har udtrykt tvivl om, hvad de kan bede om at få oversendt fra fraflytningskommunen, ligesom fraflytningskommunen er i tvivl om, hvad de kan oversende.

Dette indebærer, at sagsbehandlingen i tilflytningskommunen tager længere tid end nødvendigt, fordi sagen "starter forfra" ved flytningen. Dette har i flere tilfælde indebåret, at selv alvorlige overgreb er blevet overset, fordi tilflytningskommunen har siddet med et fragmenteret billede af sagsforløbet, da kommunen ikke har været i besiddelse af tilstrækkelige oplysninger om familien fra fraflytterkommunen.

2.6.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at indsætte krav i § 152 om, at fraflytningskommunen i forbindelse med eller umiddelbart efter en mellemkommunal underretning efter servicelovens § 152, samtidig skal oversende relevant sagsmateriale til tilflytningskommunen. Dette indebærer, at fraflytningskommunen ikke skal afvente en eventuel anmodning fra tilflytningskommunen, men af egen drift skal fremsende det relevante materiale til tilflytningskommunen. Endvidere stilles der krav om, at der samtidig hermed skal oversendes en opsummering af relevante vurderinger, som fraflytningskommunen har foretaget i sagen

2.7. Underretningspligt til grønlandske kommuner

2.7.1. Gældende ret

Efter servicelovens § 152 gælder, at hvis en familie med et eller flere børn under 18 år eller vordende forældre flytter fra én kommune til en anden kommune og fraflytningskommunen finder, at et eller flere børn eller de vordende forældre har behov for særlig støtte efter fødslen, skal fraflytningskommunen underrette tilflytningskommunen herom. Denne bestemmelse gælder dog kun i sager, hvor familier flytter mellem danske kommuner.

2.7.2. Overvejelser bag forslaget

Danmark og Grønland har et særligt forhold pga. rigsfællesskabet. Dette indebærer også, at der er mange familier, som flytter mellem Danmark og Grønland, herunder udsatte familier. Imidlertid er der ikke krav om, at de danske hhv. de grønlandske kommuner underretter hinanden, når udsatte familier flytter mellem Danmark og Grønland. Undersøgelser viser, at udsatte grønlandske børn ofte er en overset målgruppe i Danmark, fordi kommunerne ikke opdager, at de har problemer. En måde, der kan være med til at afhjælpe dette er at indføre en underretningspligt mellem Danmark og Grønland, således at familier med sociale problemer opdages så tidligt som muligt.

2.7.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at udvide bemyndigelsesbestemmelsen i § 196, stk. 2, hvorefter ministeren med ansvaret for det sociale område efter nærmere aftale med Grønland og Færøerne kan fastsætte nærmere bestemmelser om samarbejdet på det sociale område mellem landene. Det foreslås, at social- og integrationsministeren gives bemyndigelse til også at fastsætte nærmere regler i en bekendtgørelse om underretningspligt mellem Danmark og Grønland. Indførelsen af en underretningspligt mellem Danmark og Grønland vil indebære, at den danske fraflytningskommune skal underrette den grønlandske tilflytningskommune, hvis en familie med et eller flere børn under 18 år eller vordende forældre flytter fra en dansk kommune til en grønlandsk kommune og fraflytningskommunen finder, at et eller flere børn eller de vordende forældre har behov for særlig støtte efter fødslen.

Bekendtgørelsen, som bestemmelsen hjemler, vil blive udarbejdet i forbindelse med lovforslagets ikrafttræden.

Forslaget følges op af en tilsvarende pligt for de grønlandske kommuner, når udsatte familier flytter fra Grønland til Danmark. Den foreslåede underretningspligt gennemføres ved ændringer i den grønlandske sociale lovgivning.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

De dele af lovforslaget, der skærper den mellemkommunale underretningspligt og retten til efterværn i form af en kontaktperson for de unge anbragt på eget værelse, medfører kommunale merudgifter på 5,5 mio. kr. i 2012 og 11 mio. kr. i 2013, 2014 og 2015, og finansieres af satspuljen. Lovforslagets økonomiske konsekvenser skal forhandles med kommunerne.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget har ikke økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget indeholder ikke administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Forslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer

3F - Fagligt Fælles Forbund, Advokatrådet, Ankestyrelsen, Børn og Familier, Børne- og kulturchefforeningen, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Psykiatrisk Selskab, Dansk Psykologforening, Danske Regioner, Dansk Sygeplejeråd, Danske Handicaporganisationer, Det Centrale Handicapråd, Den Danske Dommerforening, Direktorat for kriminalforsorg, Familiestyrelsen, FOA - Fag og Arbejde, Familieplejen Danmark, BUPL - Forbundet af Pædagoger og Klubfolk, Foreningen af Danske Døgninstitutioner, Foreningen af ledere for af sundhedsordninger for børn og unge, fagligt selskab for sundhedsplejersker, Foreningen af Socialchefer i Danmark, Foreningen af Statsforvaltningsjurister, ForældreLANDSforeningen, HK/kommunal, Institut for Menneskerettigheder, Kennedy Centret, Kommunernes Landsforening, Kristelig Fagbevægelse, Kristelig forening for bistand for Børn og Unge, Landsforeningen af Aktive Bedsteforældre, Landsforeningen BOPAM, Landsforeningen af Kvindekrisecentre, Landsforeningen af Opholdssteder, og Skole- og Behandlingstilbud, Lægeforeningen, Danmarks Lærerforening, Lærernes Centralorganisation, Plejefamiliernes Landsforening, Rigsadvokaten, Red Barnet, Socialpædagogernes Landsforbund, Statsforvaltningerne, Sundhedsstyrelsen, TABUKA, Landsforeningen af ungdomsskoleledere, Ungdommens vel, Ungdomsringen, Rådet for Socialt Udsatte.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ Mindreudgifter	Negative konsekvenser/ Merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Der er kommunale merudgifter for 5,5 mio. kr. i 2012, og 11 mio. kr. i 2013, 2014 og 2015
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for	Ingen	Ingen

erhvervslivet		
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Med forslaget om at indsætte et nyt stk. 4 og 5 i § 13 i serviceloven tydeliggøres muligheden for at behandle og videregive personfølsomme oplysninger omfattet af persondatalovens §§ 7 og 8, når VISO giver specialrådgivning eller yder udredning i sager omfattet af VISO's kompetencer i sager om særlig støtte til børn og unge efter servicelovens kapitel 11.

Der er således med de foreslåede nye stk. 4 og 5 i § 13 alene tale om en tydeliggørelse af persondatalovens hjemmelsmæssige muligheder for at videregive og efterfølgende behandle personfølsomme oplysninger efter §§ 7 og 8. Der henvises i øvrigt til afsnit 2.1.1. i de almindelige bemærkninger.

Adgangen til at videregive sådanne oplysninger til VISO forudsætter, at der forinden forgæves har været forsøgt indhentet samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og, hvis den unge er fyldt 15 år, tillige fra den unge.

Desuden er det en forudsætning, at videregivelsen falder inden for VISO's virksomhed, jf. § 13, stk. 1 og 2.

Inden selve videregivelsen og behandlingen af oplysninger, omfattet af persondatalovens §§ 7 og 8, om barnet, den unge og/eller dennes familie, skal henholdsvis kommunen efter det foreslåede stk. 5 og VISO efter det foreslåede stk. 4 i hvert enkelt tilfælde vurdere, om videregivelsen og behandlingen af de nævnte oplysninger er forenelig med de krav, som persondataloven almindeligvis fastsætter til databehandlingen efter persondatalovens § 5.

Til nr. 2 og 3

Det foreslås at lade visse ansatte i tandplejeordninger, der er omfattet af det vederlagsfri, kommunale tandplejetilbud hos praktiserende tandlæge efter eget valg (jf. bekendtgørelse nr. 727 af 15. juni 2007 om tandpleje) indgå i det såkaldte SSD-samarbejde.

Denne afgrænsning indebærer også, at bestemmelsen omfatter ansatte på private klinikker, som varetager børne- og ungdomstandpleje omfattet af ovennævnte bekendtgørelse.

Med forslaget får tandlægerne mulighed for at drøfte en bekymring for et konkret barn med andre fagpersoner omkring barnet bl.a. med henblik på at afklare, om der bør være særlig opmærksomhed på et barn fra fagpersoner omkring barnet, eller om der er behov for en eventuel underretning til kommunens socialforvaltning. I øvrigt gælder de almindelige betingelser for udveksling af oplysninger, jf. lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 2.3.1. og bemærkningerne til L 178 (samlingen 2009-10) (Barnets Reform).

Samtidig foretages en præcisering i § 49 a, således at det bliver tydeligere, hvilke faggrupper fra sundhedsvæsenet der er omfattet af ordningen. Således er de omfattede faggrupper herefter ”*sygeplejersker, sundhedsplejersker, læger, tandlæger og tandplejere ansat i den kommunale sundhedstjeneste*”.

Til nr. 4

Det foreslås at indføre en henvisning til den foreslåede mulighed for i visse sager at give kommunen adgang til private hjem, jf. lovforslagets nr. 6, i servicelovens § 50, stk. 3, om forpligtelsen til at udarbejde børnefaglige undersøgelser. Formålet er en tydeliggørelse af, hvilke muligheder der er for at sikre den bedst mulige sagsoplysning i forbindelse med udarbejdelsen af en børnefaglig undersøgelse.

Til nr. 5 og 6

Forslaget er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 23-30, hvor handleplaner for børn og unge efter servicelovens § 140 foreslås ændret til fremtidsplaner.

Til nr. 7

Forslaget om at ændre overskriften til § 64 er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 5, hvor det foreslås at give kommunalbestyrelsen hjemmel til at træffe afgørelse om adgang til forældremyndighedsindehaverens bolig.

Til nr. 8

Det foreslås at indsætte en hjemmel i § 64, stk. 3, i serviceloven, således at det bliver muligt for en kommunalbestyrelse at træffe afgørelse om adgang til et privat hjem mod behørig legitimation og uden retskendelse, når

- 1) adgangen til hjemmet sker som led i en den børnefaglige undersøgelse efter § 50 og må anses for nødvendig for at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på et barns eller en ungs sundhed eller udvikling, og
- 2) forældrene har modarbejdet, at en vurdering af barnets eller den unges støttebehov kan gennemføres med andre mere lempelige foranstaltninger.

Ad ”som led i den børnefaglige undersøgelse”

Med dette kriterium forudsættes det, at der tidligere af kommunalbestyrelsen er truffet afgørelse om gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50, og at adgangen til hjemmet forventes at kunne bidrage til sagsoplysningen. Ved iværksættelsen af undersøgelsen er det således konstateret, at barnet eller den unge kan have behov for særlig støtte efter serviceloven.

Ad ”nødvendigt for at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på et barns eller en ungs sundhed eller udvikling”

Med dette kriterium forudsættes det for det første, at adgangen til hjemmet er *nødvendig* for at kunne vurdere sagen. Med dette menes der, at det ikke har været muligt for kommunen at tilvejebringe de oplysninger, som ønskes tilvejebragt ved adgangen til hjemmet, på anden vis.

Dernæst er det en forudsætning, at det sker for at vurdere, hvorvidt der er *åbenbar risiko for alvorlig skade på barnets sundhed eller udvikling*. Dette indebærer, at kommunalbestyrelsen skal have en begrundet mistanke om, at der er forhold i hjemmet, som indebærer åbenbar risiko for alvorlig skade af en vis karakter på barnet eller den unge. Alvorlig skade kan eksempelvis påføres barnet ved utilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet af barnet eller den unge eller vold eller andre alvorlige overgreb.

Det bemærkes, at denne del af kriteriet er sammenfaldende med kriteriet for at gennemføre en børnefaglig undersøgelse uden for hjemmet under barnets eller den ungs ophold på en institution eller indlæggelse på et sygehus efter lovens § 51.

Kommunen kan for eksempel ved en underretning få oplysninger, som kan begrunde bestemmelsens anvendelse, herunder for eksempel om, at børn eller unge vokser op under sundhedsskadelige forhold.

Ad ”forældrene har modarbejdet, at en vurdering af barnets eller den ungs støttebehov kan gennemføres med andre mere lempelige foranstaltninger”

Med dette kriterium forudsættes det, at kommunen har forsøgt at tilvejebringe de oplysninger, som det forventes, at adgangen til hjemmet med tvangsmæssige beføjelser kan afdække, på anden vis, men at forældrene direkte har modarbejdet dette. Dette kan for eksempel være tilfældet, hvis der har været aftalt flere hjemmebesøg, som forældrene hver gang har aflyst uden en plausibel grund, eller hvis forældrene gentagne gange ikke har lukket døren op.

Det nærmere indhold af beføjelsen

Med den foreslåede hjemmel i § 64, stk. 3, foreslås det at give kommunen adgang til hjemmet, såfremt ovenstående kriterier er opfyldt. Kommunen kan om nødvendigt anmode politiet om bistand.

Adgangen til hjemmet kan alene anvendes til at påse forholdene i hjemmet og herunder også tale med barnet eller den unge, men adgangen kan alene være af kortere varighed.

Kommunen kan få adgang til opholdsrum mv. i hjemmet, men kan ikke efterse private gemmer, f.eks. skuffer, skabe eller andre steder, som ikke er umiddelbart synlige og tilgængelige, som det er tilfældet, hvis adgangen til hjemmet sker med henblik på at fuldbyrde en afgørelse efter § 64, stk. 1, jf. stk. 2.

Den foreslåede hjemmel om i særlige tilfælde at give kommunalbestyrelsen adgang til forældremyndighedsindehaverens bolig og rum, vil blive fulgt op af vejledningsmateriale om de nye muligheder for at få adgang til hjemmet og øvrige tiltag, der kan være relevante i forhold til familier, som ikke ønsker at samarbejde om støtten til barnet eller den unge, herunder med henblik på at sikre, at de nye muligheder ikke benyttes i videre omfang end forudsat.

Oplysningspligt

Det skal bemærkes, at lov nr. 442 af 9. juni 2004 om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter finder anvendelse på sager omfattet af den foreslåede § 64, stk. 3. Dette indebærer som udgangspunkt, at parten skal underrettes forud for gennemførelsen af en beslutning om iværksættelse af et tvangsindgreb, jf. lovens § 5, stk. 1. Det må dog antages, at undtagelsesbestemmelsen i lovens § 5, stk. 4, nr. 1, hvorefter stk. 1 kan fraviges, hvis øjemedet med tvangsindgrebet gennemførelse ville forspildes, hvis forudgående underretning skulle gives, i praksis vil finde anvendelse i størstedelen af denne type sager.

Sammenhænge med §§ 50 og 51

Kommunalbestyrelsen skal efter lovens § 50 træffe afgørelse om at gennemføre en børnefaglig undersøgelse, hvis det må antages, at barnet eller den unge trænger til særlig støtte. Afgørelsen træffes uden samtykke fra forældrene og barnet eller den unge.

Hvis kommunalbestyrelsen ikke mener at kunne foretage en afdækning af barnets ressourcer og problemer med mindre indgribende tiltag, kan børn og unge-udvalget træffe afgørelse om gennemførelse af undersøgelsen ved barnets eller den unges ophold på en institution eller et sygehus, jf. lovens § 51, efter de særlige kriterier herfor, jf. herom oven for. Desuden kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om adgang til hjemmet efter den foreslåede § 64, stk. 3.

Som det fremgår oven for er kriteriet for de to tvangsindgreb til dels sammenfaldene, idet det for begge tiltag kræves, at det vurderes, at indgrebet findes "*nødvendigt for at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på barnets eller den unges sundhed eller udvikling*".

Afgørende for, hvilke af de to indgreb, som bør vælges – forudsat kriterierne i de to bestemmelser er opfyldt - er, hvorvidt kommunen vurderer det nødvendigt at kunne udrede sagen ved gennemførelse af undersøgelsen uden for hjemmet henholdsvis ved at få adgang til hjemmet.

Til nr. 9

Forslaget er en redaktionel ændring som konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 8.

Til nr. 10-18

Forslaget er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 23-30, hvor handleplaner for børn og unge efter servicelovens § 140 foreslås ændret til fremtidsplaner.

Til nr. 19

Forslaget er en redaktionel ændring som følge af lovforslagets § 1, nr. 20, hvori det foreslås at indsætte et nyt stk. i § 76 om ret til en kontaktperson for en særlig gruppe af tidligere anbragte.

Til nr. 20

Med det foreslåede stk. 6 i § 76 om efterværn for unge fra 18 til 22 år forpligtes kommunen til at tilbyde unge, der umiddelbart inden det fyldte 18. år er eller var anbragt uden for hjemmet, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, på eget værelse, kollegium eller kollegielignende opholdssteder, jf. § 66, nr. 4, støtte i form af en kontaktperson frem til det fyldte 19. år. Der er således tale om en ret for den unge.

Forpligtelsen for kommunen gælder alene i forhold til unge, som ikke tilbydes støtte i form af et døgnophold efter servicelovens § 76, stk. 3, nr. 1. Således må det formodes, at unge, der fortsætter i en anbringelse, derigennem modtager den fornødne støtte.

Til nr. 21

Forslaget er en redaktionel ændring som følge af lovforslagets § 1, nr. 20, hvori det foreslås at indsætte et nyt stk. i § 76 om ret til en kontaktperson for en særlig gruppe af tidligere anbragte.

Til nr. 22

Forslaget om at ændre overskriften til § 140 er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 23-30, hvor handleplaner for børn og unge foreslås ændret til fremtidsplaner.

Til nr. 23-30

Med ændringerne i § 140 om handleplaner foreslås det, at handleplaner for støtte til børn og unge ændres til fremtidsplaner. Der er ikke tale om en indholdsmæssig ændring, men alene en tydeliggørelse af, at planen for støtten til børn og unge med behov for særlig støtte skal indeholde konkrete mål for barnet eller den unges langsigtede udvikling med henblik på, at barnet eller den unge på sigt opnår de samme muligheder for personlig udvikling, sundhed og et selvstændigt voksenliv som andre børn og unge.

Forslaget følges op af et udviklingsprojekt, der har til hensigt at styrke kvaliteten af de børnefaglige undersøgelser og fremtidsplanerne ved at udbrede gode eksempler på undersøgelser og fremtidsplaner, således at kvaliteten af kommunernes indsats over for børn og unge, der får støtte efter servicelovens kapitel 11, kvalificeres yderligere.

Til nr. 31

Med det foreslåede stk. 2 i § 152 om mellemkommunal underretningspligt forpligtes en kommune, der foretager en mellemkommunal underretning efter stk. 1, til, i forbindelse med eller i umiddelbart tilknytning til underretningen, at oversende relevant sagsmateriale samt en opsummering af relevante vurderinger, som fraflytningskommunen har foretaget.

Det er ikke alt sagsmateriale, som skal oversendes, men alene det, som fraflytningskommunen vurderer, kan være relevant for tilflytterkommunens vurdering af familiens støttebehov. Dette kan eksempelvis være en nyligt udarbejdet børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50, en fremtidsplan efter servicelovens § 140 eller andre vigtige vurderinger. Der kan også være tale om nylige underretninger om familien.

Desuden foreslås det at indføre krav om, at fraflytningskommunen udarbejder en opsummering af relevante vurderinger, som kommunen har foretaget. Formålet er, at tilflytningskommunen hurtigt kan danne sig et overblik over fraflytningskommunens foreløbige vurdering af karakteren af familiens sociale problemer, således at kommunen får et bedre grundlag for at bedømme, om der kræves akut handling i forhold til støtte til familien.

Tilflytningskommunen er ikke forpligtet af de vurderinger, som fraflytningskommunen har foretaget, men det skal indgå i sagsoplysningen, på linje med andre fagpersoners vurderinger, som måtte være i kommunens besiddelse.

Til nr. 32

Der gælder i dag en mellemkommunal underretningspligt i servicelovens § 152, stk. 1, når udsatte familier med børn og unge flytter mellem danske kommuner. Det foreslås at indføre en tilsvarende underretningspligt, når udsatte familier med børn flytter fra Danmark til Grønland. Med forslaget om at indsætte et nyt 3. pkt. i § 196, stk. 2, udvides bemyndigelsesbestemmelsen i § 196, stk. 2, hvorefter ministeren med ansvaret for det sociale område efter nærmere aftale med Grønland kan fastsætte nærmere bestemmelser om samarbejdet på det sociale område mellem landene, således at social- og integrationsministeren gives bemyndigelse til også at fastsætte nærmere regler i en bekendtgørelse om underretningspligt mellem landene. Bekendtgørelsen, som bestemmelsen hjemler, vil blive udarbejdet i forbindelse med lovforslagets ikrafttræden, og vil indholde en pligt svarende til den, som gælder underretninger mellem danske kommuner efter servicelovens § 152, stk. 1. Således vil det i bekendtgørelsen blive fastsat, at den danske fraflytningskommune skal underrette den grønlandske tilflytningskommune, hvis en familie med et eller flere børn under 18 år eller vordende forældre flytter fra en dansk kommune til en grønlandsk kommune og fraflytningskommunen finder, at et eller flere børn eller de vordende forældre har behov for særlig støtte efter fødslen.

Efter aftale med det grønlandske selvstyre vil Grønland på tilsvarende vis indføre nærmere bestemmelser om en pligt for de grønlandske kommuner til at underrette de danske kommuner, hvis en familie med børn, der kan have behov for særlig støtte, flytter fra Grønland til Danmark.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2012.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 904 af 18. august 2011, som ændret ved § 10 i lov nr. 434 af 8. maj 2006 og lov nr. 468 af 18. maj 2011, foretages følgende ændringer

§ 13. Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation bistår kommuner og borgere med gratis vejledende specialrådgivning i de mest specialiserede og komplicerede enkeltsager. Tilsvarende ydes gratis specialrådgivning til kommuner, regioner, skoler og institutioner m.v. samt borgere om specialundervisning og specialpædagogisk bistand.

Stk. 2. Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation yder gratis vejledende udredning til kommuner og borgere i de få mest sjældent forekommende specielle og komplicerede enkeltsager, hvor den fornødne ekspertise ikke kan forventes at være til stede i den enkelte kommune eller i regionens tilbud. Tilsvarende ydes gratis bistand til kommunens udredning vedrørende specialundervisning og specialpædagogisk bistand. Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om henvisning af borgeren efter 1. pkt.

Stk. 3. Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation træffer afgørelse om ydelser efter stk. 1 og 2. Afgørelsen kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 4. Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation yder gratis vejledende rådgivning til kommuner om indsats til at forebygge kriminalitet blandt børn og unge generelt og i forhold til enkeltsager.

Stk. 5. Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation sikrer en systematisk indsamling, udvikling, bearbejdning og formidling af den faglige viden på det sociale område. Videns- og specialrådgivningsorganisationen sørger for at

1. I § 13 indsættes efter stk. 3 som nye stykker:

»*Stk. 4.* Hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at det som led i behandlingen af en sag om særlig støtte til børn og unge efter kapitel 11 er nødvendigt at benytte rådgivning eller udredning fra den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation efter stk. 1 og 2, og det ikke har været muligt at indhente samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og barnet eller den unge, kan videregivelse af oplysninger om barnets, den unges eller familiens rent private forhold ske til

koordinere og deltage i prøvnings-, forsknings- og informationsvirksomhed på hjælpemiddelområdet.

Stk. 6. Kommunalbestyrelser og regionsråd kan indgå aftale med den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation om, at kommunen eller regionen mod betaling kan levere de ydelser for videns- og specialrådgivningsorganisationen, der er nævnt i stk. 1 og 2.

Stk. 7. Socialministeren fastsætter efter forhandling med undervisningsministeren i en bekendtgørelse nærmere regler om den nationale videns- og specialrådgivningsorganisations virksomhed og organisering.

§ 49 a. Skole, skolefritidsordning, det kommunale sundhedsvæsen, dagtilbud, fritidshjem og myndigheder, der løser opgaver inden for området for udsatte børn og unge, kan indbyrdes udveksle oplysninger om rent private forhold vedrørende et barns eller en ungs personlige og familiemæssige omstændigheder, hvis udvekslingen må anses for nødvendig som led i det tidlige eller forebyggende samarbejde om udsatte børn og unge.

Stk. 2. Udveksling af oplysninger efter stk. 1 til brug for en eventuel sag, jf. kapitel 11 og 12, om et konkret barn eller en ung kan ske én gang ved et møde. I særlige tilfælde kan der ske en udveksling af oplysninger mellem de myndigheder og institutioner, der er nævnt i stk. 1, ved et opfølgende møde.

Stk. 3. Selvejende eller private institutioner eller friskoler, som løser opgaver for de myndigheder, der er nævnt i stk. 1, kan indbyrdes og med de myndigheder og institutioner, der er nævnt i stk. 1, udveksle oplysninger i samme omfang som nævnt i stk. 1.

Stk. 4. De myndigheder og institutioner, der efter stk. 1-3 kan videregive oplysninger, er ikke forpligtede hertil.

§ 50. Hvis det må antages, at et barn eller en ung trænger til særlig støtte, herunder på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, skal kommunalbestyrelsen undersøge barnets eller den unges forhold. Undersøgelsen, der betegnes som en børnefaglig undersøgelse, gennemføres så vidt muligt

den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation uden samtykke.

Stk. 5. Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation kan uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og barnet eller den unge behandle oplysninger om barnets, den unges eller familiens rent private forhold, som videregives fra en kommune i forbindelse med rådgivning og udredning efter stk. 1 og 2, hvis oplysningerne videregives som led i behandlingen af en sag om særlig støtte til børn og unge efter kapitel 11.«

Stk. 4-7 bliver herefter stk. 6-9.

2. I § 49 a, stk. 1, ændres »det kommunale sundhedsvæsen« til: »sygeplejersker, sundhedsplejersker, læger, tandlæger og tandplejere ansat i den kommunale sundhedstjeneste«.

3. I § 49 a, stk. 3, indsættes efter »private institutioner,«: » private klinikker«.

i samarbejde med forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år. Undersøgelsen skal gennemføres så skånsomt, som forholdene tillader, og må ikke være mere omfattende, end formålet tilsiger.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsens undersøgelse, jf. stk. 1, skal anlægge en helhedsbetragtning, der medmindre konkrete forhold betyder, at et eller flere af nedenstående numre ikke er relevante i forhold til det pågældende barn eller den unge, skal omfatte barnets eller den unges:

- 1) udvikling og adfærd,
- 2) familieforhold,
- 3) skoleforhold,
- 4) sundhedsforhold,
- 5) fritidsforhold og venskaber og
- 6) andre relevante forhold.

Stk. 3. I sin undersøgelse skal kommunalbestyrelsen afdække ressourcer og problemer hos barnet, familien og netværket. For unge, der er fyldt 15 år, skal undersøgelsen afdække de særlige forhold, der skal indgå ved valg af indsats for denne aldersgruppe, jf. § 52 og § 76.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal som led i undersøgelsen inddrage de fagfolk, som allerede har viden om barnets eller den unges og familiens forhold. Dette kan ske ved at inddrage sundhedsplejersker, pædagoger, psykologer, lærere eller andre. Hvis det er nødvendigt, skal kommunen lade barnet eller den unge undersøge af en læge eller en autoriseret psykolog.

Stk. 5. Undersøgelsen skal resultere i en begrundet stillingtagen til, om der er grundlag for at iværksætte foranstaltninger, og i bekræftende fald af hvilken art disse bør være. Hvis der er iværksat foranstaltninger sideløbende med, at undersøgelsen gennemføres, jf. § 52, stk. 2, skal der desuden tages stilling til, om disse foranstaltninger skal videreføres. Der skal være oplysninger om, hvordan forældremyndighedsindehaveren og barnet eller den unge stiller sig til foranstaltningerne, og om de forhold i familien eller i dennes omgivelser, som kan bidrage til at klare vanskelighederne.

Stk. 6. Undersøgelsen skal afsluttes senest 4 måneder efter, at kommunalbestyrelsen bliver opmærksom på, at et barn eller en ung kan have behov for særlig støtte. Hvis undersøgelsen undtagelsesvis ikke kan afsluttes inden 4 måneder, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en foreløbig

vurdering og snarest herefter afslutte undersøgelsen.

Stk. 7. I forbindelse med undersøgelsen skal kommunalbestyrelsen vurdere, om der skal foretages en undersøgelse af eventuelle andre børn i familien. En undersøgelse kan gennemføres som én samlet undersøgelse for flere børn i familien, dog således at der tages højde for børnenes individuelle forhold.

Stk. 8. Hvis det må antages, at der kan opstå et behov for særlig støtte til et barn umiddelbart efter fødslen, skal kommunen undersøge de vordende forældres forhold nærmere. Undersøgelsen gennemføres så vidt muligt i samarbejde med de vordende forældre. Stk. 3-7 finder anvendelse ved afgørelsen.

§ 54 a. Kommunalbestyrelsen skal tilknytte en koordinator til unge, der er idømt en sanktion efter straffelovens § 74a. Koordinatoren skal være tilknyttet gennem hele forløbet og være den unges rådgiver, sikre sammenhængen i faserne og afholde møder med den unge, forældrene og andre relevante parter med henblik på at fastholde de målsætninger, der er fastlagt i handleplanen, jf. § 140.

§ 59. En indstilling om anbringelse uden for hjemmet efter § 58 skal omfatte

- 1) den børnefaglige undersøgelse, jf. § 50, herunder beskrivelsen af, at betingelserne i § 58 anses for opfyldt, og af de ressourcer hos barnet, familien og netværket, som kan bidrage til at klare vanskelighederne under anbringelsen, jf. § 50, stk. 5,
- 2) den handleplan for anbringelsen, jf. § 140, herunder den støtte og de initiativer, som er påtænkt for barnet eller den unge og dennes familie under anbringelsen uden for hjemmet og i tiden derefter, og
- 3) barnets eller den unges holdning til den påtænkte foranstaltning.

»Fuldbyrkelse«

§ 64. Kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at afgørelser efter §§ 51, 57 b, 58 og 63, § 68, stk. 2, og § 68 a fuldbyrdes.

Stk. 2. Kommunen har mod behørig legitimation og uden retskendelse adgang til forældremyndighedens indehavers bolig, rum eller gemmer for at eftersøge og medtage et barn eller en ung med henblik på at

4. I § 50 indsættes efter stk. 8 som nyt stykke:

»Stk. 9. Kommunalbestyrelsen kan som led i den børnefaglige undersøgelse træffe afgørelse om at få adgang til forældremyndighedsindehaverens bolig og rum efter § 64, stk. 3.«

5. I § 54 a, 2. pkt., ændres »handleplanen« til: »fremtidsplanen«.

6. I § 59, nr. 2, ændres »handleplan« til: »fremtidsplan«.

7. Overskriften før § 64 affattes således:

Fuldbyrkelse og adgang til hjemmet

8. I § 64 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at kommunen mod behørig legitimation og uden retskendelse har adgang til

fuldbyrde de afgørelser, der er nævnt i stk. 1. Kommunen kan hente og bringe barnet eller den unge til stedet, hvor ungepålægget skal opfyldes, med henblik på at fuldbyrde afgørelser efter § 57 b.

Stk. 3. Politiet yder bistand til kommunen ved udøvelsen af beføjelser efter stk. 2. Socialministeren fastsætter efter aftale med justitsministeren nærmere regler i en bekendtgørelse om politiets bistand til kommunen.

§ 68. Foranstaltninger efter § 52, stk. 3, skal ophøre, når formålet er nået, når de ikke længere opfylder deres formål, eller når den unge fylder 18 år, jf. dog § 76.

Stk. 2. Et anbragt barn eller en anbragt ung kan først hjemgives, efter at kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om hjemgivelse og om hjemgivelsesperiodens længde, jf. stk. 4. I særlige tilfælde kan kommunalbestyrelsen beslutte, at der ikke skal være en hjemgivelsesperiode.

Stk. 3. I tilfælde, hvor forældremyndighedsindehaveren anmoder om at få hjemgivet et barn eller en ung, der er anbragt med samtykke efter § 52, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen tage stilling til spørgsmålet om hjemgivelse, senest 7 dage fra anmodningen fremsættes. Det samme gælder, såfremt en ung over 15 år, der er anbragt med samtykke efter § 52, stk. 1, anmoder om at blive hjemgivet.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte længden af en hjemgivelsesperiode. Hjemgivelsesperioden kan vare op til 6 måneder, og længden fastsættes under hensyn til:

- 1) muligheden for at sikre en skånsom og planlagt hjemgivelse for barnet eller den unge,
- 2) forberedelse af eventuel støtte til barnet eller den unge eller forældrene efter hjemgivelsen efter § 52, stk. 3, nr. 1, 3, 5 eller 6, og
- 3) kommunens mulighed for at foretage en vurdering af, om der er grundlag for at træffe afgørelse efter § 58 eller § 68 a i situationer, hvor forældrene har tilbagekaldt et samtykke til

forældremyndighedens indehavers bolig og rum, når

- 1) adgangen til hjemmet sker som led i den børnefaglige undersøgelse efter § 50 og må anses for nødvendig for at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på et barns eller en ungs sundhed eller udvikling, og
- 2) forældrene har modarbejdet, at en vurdering af barnets eller den unges støttebehov kan gennemføres med andre mere lempelige foranstaltninger.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

9. I § 64, stk. 3, 1. pkt., der bliver stk. 4, 1. pkt., indsættes efter » stk. 2«: »og 3«.

en frivillig anbringelse efter § 52, stk. 3, nr. 7.

Stk. 5. Hjemgivelsesperioden er en videreførelse af den eksisterende anbringelse efter § 52, stk. 3, nr. 7.

Stk. 6. Hvis kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om hjemgivelse af et barn eller en ung, der er anbragt efter § 58 eller § 68 a, skal kommunalbestyrelsen umiddelbart orientere børn og unge-udvalget herom. Hvis kommunalbestyrelsen ikke kan imødekomme en begæring om hjemgivelse, forelægges sagen til afgørelse i børn og unge-udvalget, jf. § 58 eller § 68 a.

Stk. 7. Kommunalbestyrelsen kan afvise at behandle en begæring fra forældrene om hjemgivelse af et barn eller en ung, der er anbragt efter

- 1) § 58 med en længere genbehandlingsfrist efter § 62, stk. 5, hvis der ikke er sket væsentlige ændringer af forholdene hos forældrene, anbringelsesstedet, barnet eller den unge, eller
- 2) § 68 a, hvis der ikke er sket væsentlige ændringer af forholdene hos anbringelsesstedet, barnet eller den unge.

Stk. 8. Afvises begæringen om hjemgivelse ikke, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om hjemgivelse.

Stk. 9. Hvis kommunalbestyrelsen ikke kan imødekomme begæringen om hjemgivelse, forelægges sagen til afgørelse i børn og unge-udvalget.

Stk. 10. Kommunalbestyrelsen har ikke pligt til at behandle en begæring om hjemgivelse i den periode, hvor en sag er under behandling i Ankestyrelsen eller ved retten.

Stk. 11. Forud for hjemgivelse skal kommunalbestyrelsen revidere handleplanen, jf. § 140, og angive den videre indsats i forbindelse med hjemgivelsen. I forbindelse med en sanktion efter straffelovens § 74 a skal revisionen særlig vedrøre, hvordan målene om uddannelse eller beskæftigelse nås.

Stk. 12. Kommunalbestyrelsen i den unges opholdskommune skal senest 6 måneder forud for ophør af en anbringelse ved det fyldte 18. år træffe afgørelse om, hvorvidt den unge har behov for efterværn, og i givet fald træffe afgørelse om, hvilke foranstaltninger der skal iværksættes efter § 76. Kommunalbestyrelsen skal forinden da i samarbejde

10. I § 68, *stk. 11*, ændres »handleplan« til: »fremtidsplan«.

11. I § 68, *stk. 12, 2. pkt.*, ændres »handleplanen« til: »fremtidsplanen«.

med den unge have revideret handleplanen og herunder have taget stilling til den unges videre forløb med hensyn til uddannelse og beskæftigelse samt øvrige relevante forhold.

Stk. 13. Hvis en ung i alderen 18 til 22 år, der har været anbragt indtil sit fyldte 18. år, eller som har haft en fast kontaktperson indtil sit fyldte 18. år, skifter opholdskommune, skal den hidtidige opholdskommune forud for skiftet oversende den unges reviderede handleplan, jf. stk. 12, til den nye opholdskommune. Oversendelse af handleplanen skal ske med samtykke fra den unge og forældremyndighedsindehaveren.

Stk. 14. Den nye opholdskommune skal inden 30 dage fra modtagelsen træffe afgørelse om, hvorvidt den unge har behov for støtte efter § 76, og i givet fald træffe afgørelse om, hvilke foranstaltninger der skal iværksættes. Hvis der iværksættes støtte efter § 76, skal der udarbejdes en ny handleplan, jf. § 140.

§ 68 a. Børn og unge-udvalget kan træffe afgørelse om, at et barn eller en ung, der efter § 52, stk. 3, nr. 7, har været anbragt uden for hjemmet i mindst 3 år, fortsat skal være anbragt uden for hjemmet i en videreført anbringelse, hvis barnet eller den unge har opnået en så stærk tilknytning til anbringelsesstedet, at det på kortere og længere sigt må antages at være af væsentlig betydning for barnets eller den unges bedste at forblive på anbringelsesstedet. Afgørelser om videreførelse af en anbringelse efter 1. pkt. skal ikke forelægges for børn og unge-udvalget til fornyet afgørelse efter § 62.

Stk. 2. For et barn eller en ung, der er fyldt 15 år, kan der kun træffes afgørelse om videreførelse af en anbringelse efter stk. 1, hvis barnet eller den unge samtykker i afgørelsen.

Stk. 3. Børn og unge-udvalget kan træffe afgørelse om videreførelse af en anbringelse efter stk. 1, uanset at betingelserne i § 52, stk. 1, eller § 58, stk. 1, ikke længere er opfyldt.

Stk. 4. Til brug for børn og unge-udvalgets afgørelse om videreførelse af anbringelsen, jf. stk. 1, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en indstilling, der indeholder

- 1) en revideret undersøgelse af barnets forhold, jf. § 50,
- 2) en revideret handleplan, jf. § 140,
- 3) en psykologisk, lægefaglig eller anden

12. I § 68, stk. 13, 1. pkt., ændres »handleplan« til: »fremtidsplan« og i 2. pkt. ændres »handleplanen« til: »fremtidsplanen«.

13. I § 68, stk. 14, 2. pkt., ændres »handleplan« til: »fremtidsplan«.

14. I § 68 a, stk. 4, nr. 2, ændres »handleplan« til: »fremtidsplan«.

- børnesagkyndig helhedsvurdering af barnets eller den unges tilknytning til anbringelsesstedet og
- 4) barnets eller den unges holdning til videreførelse af anbringelsen.

§ 68 b. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om valg af konkret anbringelsessted i overensstemmelse med handleplanen, jf. § 140. Samtidig med valg af anbringelsessted skal der tages stilling til barnets eller den unges skolegang. Er anbringelsesstedet beliggende i en anden kommune end barnets eller den unges opholdskommune, har opholdskommunen pligt til at underrette den stedlige kommune forud for anbringelsen.

Stk. 2. Ved valg af anbringelsessted skal kommunen vælge det anbringelsessted, som bedst kan imødekomme barnets eller den unges behov. Kommunen skal lægge vægt på anbringelsesstedets mulighed for at tilbyde nære og stabile voksenrelationer og herunder vurdere, om en anbringelse i en plejefamilie, jf. § 66, nr. 1-3, er mest hensigtsmæssig.

Stk. 3. Hvis barnet eller den unge har søskende, der er anbragt uden for hjemmet, skal kommunalbestyrelsen vælge samme anbringelsessted, medmindre de øvrige søskendes eller barnets eller den unges behov eller andre væsentlige forhold taler imod dette.

Stk. 4. Forud for anbringelsen skal kommunalbestyrelsen hjælpe barnet eller den unge med at finde en person i barnets eller den unges familie eller netværk, som kan udpeges til at være dennes støtteperson under anbringelsen. Kommunen kan efter behov dække støttepersonens udgifter til telefon, transport og lign.

§ 70. Kommunalbestyrelsen skal senest 3 måneder efter, at der er iværksat en foranstaltning over for barnet, den unge eller de vordende forældre, vurdere, om indsatsen skal ændres, og om handleplanen, jf. § 140, skal revideres. Kommunalbestyrelsen skal herefter med højst 6 måneders mellemrum foretage en sådan vurdering. Afgørelse om revision af handleplanen træffes så vidt muligt med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år.

Stk. 2. Ved anbringelse uden for hjemmet skal vurderingen af indsatsen efter stk. 1 og af behovet for

15. I § 68 b, stk. 1, 1. pkt., ændres »handleplanen« til: »fremtidsplanen«.

16. I § 70, stk. 1, 1. og 3. pkt., ændres »handleplanen« til: »fremtidsplanen«.

17. I § 70, stk. 2, 1. pkt., ændres »handleplanen« til »fremtidsplanen« og i 3. pkt. ændres »handleplan«

revision af handleplanen ske på baggrund af det løbende tilsyn med barnet eller den unge, jf. § 148, stk. 1, og efter kontakt med forældremyndighedsindehaveren. Tilsynet efter § 148, stk. 1, skal omfatte mindst to årlige tilsynsbesøg på anbringelsesstedet, hvor kommunen taler med barnet eller den unge. Samtalen skal så vidt muligt finde sted uden tilstedeværelse af ansatte fra anbringelsesstedet. Vurderingen skal omfatte en stillingtagen til, hvorvidt andre forhold end de hidtil beskrevne, jf. § 140, er relevante, og i så fald skal disse indgå i en revideret handleplan.

Stk. 3. For unge, der er idømt en sanktion efter straffelovens § 74 a, skal vurdering og revision af handleplan og indsats særlig vedrøre, hvordan det sikres, at den unge kommer i uddannelse eller beskæftigelse. Det skal senest i forbindelse med den første vurdering konkretiseres, hvordan de overordnede mål om uddannelse og beskæftigelse nås i løbet af sanktionen.

Stk. 4. Er der udarbejdet en særskilt plan for støtten til forældrene efter § 54, stk. 2, skal kommunalbestyrelsen tilbyde at revidere denne plan, når der er behov for det. Kommunalbestyrelsen skal senest 3 måneder efter, at barnet eller den unge har fået ophold uden for hjemmet, tilbyde en revision af planen. Kommunalbestyrelsen skal herefter med højst 12 måneders mellemrum foretage en vurdering af, om der er behov for at tilbyde en revision af planen.

§ 70. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde hjælp efter stk. 2-5 til unge i alderen fra 18 til 22 år, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til den unges behov for støtte, og hvis den unge er indforstået hermed. Hjælpen skal bidrage til en god overgang til en selvstændig tilværelse og herunder have fokus på at understøtte den unges uddannelse og beskæftigelse samt øvrige relevante forhold, f.eks. anskaffelse af selvstændig bolig.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at en udpeget fast kontaktperson, jf. § 52, stk. 3, nr. 6, kan opretholdes efter det fyldte 18. år.

Stk. 3. For unge, der er eller var anbragt uden for hjemmet i et anbringelsessted efter reglerne i kapitel 11 umiddelbart inden det fyldte 18. år, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om,

- 1) at døgnophold, jf. § 55, på et anbringelsessted, jf. § 66, opretholdes,
- 2) at udpege en fast kontaktperson for den unge,

til: »fremtidsplan«.

18. I § 70, *stk. 3, 1. pkt.*, ændres »handleplan« til: »fremtidsplan«.

- jf. § 52, stk. 3, nr. 6,
- 3) at etablere en udslusningsordning, jf. § 55, i det hidtidige anbringelsessted og
 - 4) at tildele andre former for støtte, der har til formål at bidrage til en god overgang til en selvstændig tilværelse for den unge.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at støtte efter stk. 2 og 3 kan tildeles eller genetableres indtil det fyldte 23. år, hvis

- 1) den unge fortryder tidligere at have afvist støtte og behovet fortsat er til stede,
- 2) den unges situation ændrer sig, så der senere opstår et behov for støtte, eller
- 3) støtte er ophørt, jf. stk. 6, og behovet herfor opstår igen.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde unge, der umiddelbart inden det fyldte 18. år er eller var anbragt uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, jf. § 58, støtte i form af en kontaktperson frem til det fyldte 23. år. Støtten tilbydes unge, der ikke tilbydes støtte i form af opretholdelse af døgnophold efter stk. 3, nr. 1.

Stk. 6. Tilbud efter stk. 2-5 skal ophøre, når de ikke længere opfylder deres formål under hensyn til den unges behov for støtte, eller når den unge fylder 23 år.

Stk. 7. Kommunalbestyrelsen skal, i det omfang det er muligt, sørge for, at unge, som har været anbragt uden for hjemmet efter reglerne i kapitel 11, umiddelbart inden det fyldte 18. år får mulighed for at vende tilbage til det tidligere anbringelsessted kortvarigt, uanset om der iværksættes foranstaltninger efter stk. 3.

»Handleplaner«

§ 140. Kommunalbestyrelsen skal udarbejde en handleplan, inden der træffes afgørelse om foranstaltninger, jf. § 52 og § 76. Betyder hensynet til barnet eller den unge, at man ikke kan afvente udarbejdelsen af en handleplan, er en kortfattet angivelse af formålet med foranstaltningen tilstrækkelig. Det påhviler da kommunalbestyrelsen snarest muligt og senest inden 4 måneder at opstille en handleplan.

Stk. 2. For unge under 18 år med et behandlingskrævende stofmisbrug skal

19. I § 76, *stk. 4, nr. 3*, ændres »stk. 6« til: »stk. 7«.

20. I § 76 indsættes efter stk. 5 som nyt stykke:

»*Stk. 6.* Kommunalbestyrelsen skal tilbyde unge, der umiddelbart inden det fyldte 18. år er eller var anbragt uden for hjemmet, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, på eget værelse, kollegium eller kollegielignende opholdssteder, jf. § 66, nr. 4, støtte i form af en kontaktperson frem til det fyldte 19. år. Støtten tilbydes unge, der ikke tilbydes støtte i form af opretholdelse af døgnophold efter stk. 3, nr. 1.«

Stk. 6-7 bliver herefter stk. 7-8.

21. I § 76, *stk. 6*, der bliver stk. 7, ændres »stk. 2-5« til: »stk. 2-6«.

22. Overskriften før § 140 affattes således:

»Fremtidsplaner og handleplaner«

23. I § 140, *stk. 1, 1., 2. og 3. pkt.*, ændres »handleplan« til: »fremtidsplan«.

24. I § 140, *stk. 2, 1. pkt.*, ændres »handleplan« til: »fremtidsplan«, og i *2. pkt.*, ændres: »Handleplanen« til »Fremtidsplanen«.

kommunalbestyrelsen udarbejde en handleplan for den behandling, der skal iværksættes, og for den nødvendige støtte til den unge. Handleplanen udarbejdes i samarbejde med den unge og dennes familie.

Stk. 3. En handleplan skal angive formålet med indsatsen, og hvilken indsats der er nødvendig for at opnå formålet. Handleplanen skal tage udgangspunkt i resultaterne af den børnefaglige undersøgelse af barnets eller den unges forhold, jf. § 50. Handleplanen skal i forhold til de problemer, der er afdækket i undersøgelsen, indeholde konkrete mål i forhold til barnets eller den unges trivsel og udvikling i overensstemmelse med det overordnede formål med støtten, jf. § 46. Herudover skal handleplanen for unge, der er fyldt 16 år, opstille konkrete mål for den unges overgang til voksenlivet.

Stk. 4. En handleplan skal endvidere angive indsatsens forventede varighed. I sager om anbringelse uden for hjemmet, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, og § 58, skal en handleplan tillige angive, hvilke former for støtte der selvstændigt skal iværksættes over for familien i forbindelse med, at barnet eller den unge opholder sig uden for hjemmet, og i tiden efter barnets eller den unges hjemgivelse.

Stk. 5. For unge, der er idømt en sanktion efter straffelovens § 74 a, skal handleplanen indeholde en konkret plan for, hvordan den unge snarest muligt og senest ved afslutningen af sanktionen påbegynder en uddannelse eller kommer i beskæftigelse.

Stk. 6. Der kan udarbejdes én samlet handleplan for flere børn i familien. Handleplanen skal i så fald tage højde for børnenes individuelle forhold.

§ 152. Hvis en familie med et eller flere børn under 18 år eller vordende forældre flytter fra én kommune til en anden kommune og fraflytningskommunen finder, at et eller flere børn eller de vordende forældre har behov for særlig støtte af hensyn til barnets eventuelle særlige behov for støtte efter fødslen, skal fraflytningskommunen underrette tilflytningskommunen herom.

§ 196. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Stk. 2. Socialministeren fastsætter efter aftale med Færøernes landsstyre og Grønlands hjemmestyre i en bekendtgørelse regler om visitation, betaling og

25. I § 140, stk. 3, 1. pkt., ændres »handleplan« til: »fremtidsplan«.

26. I § 140, stk. 3, 2. og 3. pkt., ændres »Handleplanen« til »Fremtidsplanen«.

27. I § 140, stk. 3, 4. pkt., ændres »handleplanen« til: »fremtidsplanen«.

28. I § 140, stk. 4, 1. og 2. pkt., ændres »handleplan« til: »fremtidsplan«.

29. I § 140, stk. 5, ændres »handleplanen« til: »fremtidsplanen«.

30. I § 140, stk. 6, 1. pkt., ændres »handleplan« til: »fremtidsplan«, og i 2. pkt., ændres »handleplanen« til: »fremtidsplanen«.

31. I § 152 indsættes efter stk. 1 som *stk. 2*:
»*Stk. 2.* I forbindelse med eller i umiddelbar tilknytning til en mellemkommunal underretning efter stk. 1, skal fraflytningskommunen oversende relevant sagsmateriale samt en opsummering af relevante vurderinger, som fraflytningskommunen har foretaget i sagen.«

32. I § 196, stk. 2, indsættes som *3. pkt.*
»Tilsvarende kan der efter aftale fastsættes regler i en bekendtgørelse om underretningspligt mellem

refusion samt besøgsrejser m.v., når personer på foranledning af færøske eller grønlandske sociale myndigheder får ophold i Danmark og modtager tilbud efter denne lov. Tilsvarende kan der efter aftale fastsættes regler i en bekendtgørelse for personer, der fra Danmark får ophold på Færøerne eller i Grønland på foranledning af danske sociale myndigheder.

Stk. 3. Uenighed mellem færøske eller grønlandske sociale myndigheder og danske sociale myndigheder om deres forpligtelser efter disse regler afgøres af Ankestyrelsen.

sociale myndigheder i Danmark og Grønland.«

§ 2

1. Loven træder i kraft den 1. juli 2012.